आभाष्य सुग्रीवेतिसंबोध्य ॥२॥ हेसुग्रीव मां किल्बिषात् प्राग्भावीयदुष्कृतवशाद्भविष्येण भविष्यतावश्यंभाविना बुद्धिमोहेन त्वयि बुद्धिरूपेण बलात्कृष्यमाणं मां ज्ञात्वा त्वं दोषेण स्वापकारदोषवत्त्वेन मां गंतुमवगंतुं नार्हसि ॥३॥ कार्यानुमितं कर्मप्राबल्यं दर्शयति ॥ युगपदिति ॥ भ्रातृयुक्तं भ्रात्रोर्युक्तमुचितं सौहार्दं सुखंच राज्य सुखंचावयोः कर्मणा युगपन्नविहितमितिमन्ये यतस्तदिदं उचितमपि सौहार्दं सुखंचान्यथाजातं विघटितमित्यर्थः ॥ ४ ॥ अथ रामशरक्षीणपापत्वात्प्राप्तदिव्यप्रकृतिः स्वयमेव सुग्रीवाय स्वानंतरंप्राप्तं राज्यं ददाति ॥ प्रतिपद्येति प्रतिपद्यस्वेत्यर्थः ॥ वैवस्वतक्षयं यमगृहं ॥ ननु राजनि मृते तत्पुत्रएव राज्याधिकारी ननु तत्कनीयान्भ्राते

तंप्राप्तविजयंवालीसुग्रीवंप्लवगेश्वरं॥ आभाष्यव्यक्तयावाचासस्नेहमिदमब्रवीत्॥ २॥ सुग्रीवदोषेणनमांगंतुमर्हसिकिल्बिषात्॥ कृष्यमाणंभविष्येणबुद्धिमोहेनमांबलात्॥ ३॥ युगपद्विहितंतातनमन्येसुखमावयोः॥ सौहार्दंभ्रातृयुक्तंहितदिदंजातमन्यथा॥४॥ प्रतिपद्यस्वमद्यैवराज्यमेषांवनौकसां॥ मामप्यद्यैवगच्छंतंविद्धिवैवस्वतक्षयं॥५॥ जीवितंचहिराज्यंचश्रियंचविपुलांतथा॥प्रजहाम्येषवैतूर्णमहंचागर्हितंयशः॥ ६॥ अस्यांत्वहमवस्थायांवीरवक्ष्यामियद्वचः॥ यद्यप्यसुकरंराजन्कर्तुमेवत्वमर्हसि ॥ ७॥ सुखार्हं सुखसंवृद्धंबालमेनमबालिशं॥ बाष्पपूर्णमुखंपश्यभूमौपतितमंगदं॥८॥

तिचेन्न ॥ पुत्रस्य बालत्वेन राज्यरक्षणासामर्थ्यात् बलवदाश्रितत्वाच्च पुत्रनाशोमाभूदितितथोक्तेः ॥ भगवता रामेणापि राज्यरक्षणासामर्थ्येनांगदस्य सुग्रीवोभिषिक्तोराज्ये ॥ यौवराज्येचांगदः ॥ सुग्रीवानंतरंत्वंगदस्यैव राज्याधिकारोनतुसुग्रीवपुत्राणां ज्येष्ठपुत्रत्वादित्याहुः ॥५॥ अगर्हितं यशः प्रशस्तं यशः वाली केनाप्यवध्यइत्येवं तच्च प्रजहामि ॥ एकेनैव शरेण रामहतत्वात् इतिप्रांचः ॥ अन्येतु चस्त्वर्थे यशइत्युत्तरं बोध्यः ॥ अगर्हितं यशस्तत्प्राप्नोमीतिशेषः ॥ वाली भगवता रामेण छन्नेन हतइत्येवंरूपंच यशइत्याहुः ॥ ६॥ अस्यामवस्थायां चरमदशायां यद्यप्यसुकरं मयात्यंतमपकृतत्वात् तथापि कर्तुमर्हस्येवेतियोजना ॥ सात्विकत्वात् सात्विकसमाश्रयणाच्चेत्याशयः ॥ स्वयं राज्यस्य दत्तत्वाद्राजन्निति संबोधनं ॥ ७ ॥ तदेवाह ॥ सुखार्हमिति ॥ अबालिशं समर्थं ॥ ८ ॥